

Маркетингова стратегія повинна бути результатом узгодження цілей товаровиробника з вимогами суспільства.

Стратегія маркетингової діяльності мусить носити комплексний характер, об'єднуючий галузі продукту, ціноутворення, розподілу і збуту продукту і його просування на ринку.

Література.

1. Henry Mintzberg, James Brian Quinn, Sumatra Ghoshal. The Strategy Process, 1988, p. 13-21.
2. Павленко А.Ф. Маркетинг: Підручник / А.Ф. Павленко, А.В. Войчак. – К.: КНЕУ, 2003. – 246 с.
3. Армстронг Г. Маркетинг / Г. Армстронг, Ф. Котлер. – М.: «Вільямс», 2001. – С. 252.
4. Маркетинг: навчальний посібник / В. В. Липчук, Р. П. Дудяк, С. Я. Бугіль, Я. С. Янишин. – Львів: «Магнолія 2006», 2012. – 456 с.
5. Маркетинг і менеджмент інновацій Журнал: «Маркетинг і менеджмент інновацій»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ В УКРАЇНІ

***ШЕВЧЕНКО Ю.Ю., СТУДЕНТКА МАГІСТРАТУРИ,
УШКАЛОВА Є.М., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Соняшник є головною олійною культурою в Україні. Соняшникова олія має переваги перед іншими рослинними жирами за поживністю та засвоєнням. На світовому ринку Україна лідирує з виробництва соняшникової олії. Олійно-жировий комплекс б'є світові рекорди, в 94 країни постачається українська олія, це 60% світового експорту цього цінного харчового продукту. Україна за посівними площами соняшнику займає третє місце в світі, а за валовим виробництвом насіння – четверте. Сучасна кон'юнктура, передусім продовольчого ринку примушує аграріїв через брак коштів сіяти те, що вигідніше. Здебільшого це енергонасичені культури, які вирощують через безконтрольність у землекористуванні, нехтуючи

* Науковий керівник – Бобловський О.Ю., к.ф.н., доцент

сівозміни, що призводить до погіршення родючості ґрунтів. Першочергово це стосується сояшника, потужні рослини якого найбільше обезводнюють та збіднюють ґрунт. В структурі посівних площ основних сільськогосподарських культур сояшнику відведено в цілому 13% загальної площі ріллі. Основні посіви та виробництво сояшнику сконцентровані в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Полтавській, Одеській, Харківській, Херсонській областях (146-439 тис. га). Сояшникова олія в Україні є найкращим харчовим продуктом як у не переробленому, так і переробленому (маргарину) вигляді. Її використовують для технічних потреб (при виготовленні мила, лаків, фарб, лінолеуму тощо).

Дослідженням теоретичних і практичних аспектів підвищення ефективності виробництва сояшнику займаються багато науковців, зокрема відомі вітчизняні вчені-економісти: В.Г. Андрійчук, В.І. Бойко, О.В. Воронянська, О.Д. Гудзинський, Ю.В. Домашенко та інші.

За даними Д. Ушенка, аналітика BG Capital, виробництво сояшнику залишається одним з лідерів у рейтингу найбільш рентабельних культур.

На сояшнику можуть розвиватися, а інколи знижувати, а то і знищити врожай, понад 80 захворювань грибною, бактеріальною, вірусною, квітковою та неінфекційною етіологією, які уражують посіви сояшнику в усі періоди його розвитку. Найбільш поширеними і шкідливими є: біла (склеротиніоз) та сіра гнилі, несправжня борошніста роса, фомоз, фомопсис, альтернаріоз, вертицильоз (в'янення), сояшниковий вовчок тощо. За даними спеціалістів фітосанітарного контролю та діагностики, в 2015 р. в переважній більшості областей, зокрема Степу, через посушливе жарке літо, слабо проявилися біла та сіра гнилі на 19-27 % площ. В Лівостепу, подекуди Степу хвороби за випадання дощів поширювалися дещо інтенсивніше. Так, у Дніпропетровській, Кіровоградській, Полтавській і Сумській областях гнилі були виявлені на 52-70 % площ культури. Однак з вищезазначених причин гнилі не мали господарського значення. Шкідливість білої та сірої гнилей на сояшнику проявляється у випаданні сходів, зниженні врожаю, посівних і товарних якостей насіння. Рослини уражені в більш ранній період гинуть, хоча на уражених рослинах в більш пізній період насіння утворюється, але воно легке і щупле.

Перелік профілактичних та захисних заходів з попередження захворювання та оздоровлення посівів соняшника:

- дотримання сівозміни з поверненням культури на попереднє поле через 8-10 років, що оздоровлює ґрунт від інфекцій хвороб і усуває додаткові затрати на захист посівів соняшнику;
- впровадження у виробництво стійких сортів;
- сімба в оптимальні строки протруєним насінням;
- дотримання оптимальної густоти рослин;
- знищення бур'янів через систему перед та післяпосівних культивуацій;
- систематичний нагляд за фітосанітарним станом плантацій та здійснення захисних заходів рекомендованими фунгіцидами;
- своєчасне збирання насіння з незаражених ділянок та врожаю в цілому;
- ретельне очищення та калібрування насіння (проти білої гнилі – обов'язкове очищення насіння від склероціїв);
- подрібнення та заорювання післязбиральних рослинних решток, видалення і спалювання залишків у місцях обмолоту і доробки насіння;
- внесення збалансованих до потреб ґрунту норм органічних та мінеральних добрив;
- контроль якості насінневого матеріалу, через фітоекспертизу та вибраковування заражених партій насіння.

Ефективність вирощування соняшника визначає його конкурентоздатність як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, тобто здатність до розширеного відтворення, зростання обсягів виробництва, збільшення кількості робочих місць, підвищення заробітної плати працівників та інше. У цілому ефективність – це соціально-економічна проблема, позитивне вирішення якої зумовлює розвиток продуктивних сил і стан суспільства. Сільське господарство як галузь і, зокрема, рослинництво має ряд переваг перед іншими галузями. Найбільш простий, вимагає невеликої кількості вкладень, високорентабельний, з швидким терміном окупності вкладень та пільговим оподаткуванням спосіб заробити – вирощування соняшнику. У соняшника є ряд особливостей, що вигідно відрізняють його від інших культур:

- 1) Це яра культура, а це значить, що цикл виробництва починається навесні, закінчується восени і триває всього 100-130 днів, в залежності від сорту і технології.
- 2) Це холодостійка, посухостійка рослина в початковий період росту до цвітіння, тобто пристосована до нашого клімату.

3) При інтенсивній технології виробництва соняшнику врожайність його перевищує 25 ц/га насіння, а олійність насіння складає – 50-54 %.

4) Для посіву 1 га потрібно 5 - 10 кг насіння, а це значить, що на площу в 200 га буде потрібно всього 1 - 2 тонни насіння, що означає:

- мінімальні витрати з транспортування і зберігання насіння;
- мінімальні витрати в грошовому вираженні на 1 га на насіння;
- сівбу 200 га проводять 3-5 осіб за 7-10 днів при наявності 1

трактора МТЗ-80, 82, сівалки СУПН-8, 1 автомобіля, здатного підвезти 1-2 т насіння і деякої кількості добрив.

– наявність необхідного набору сільськогосподарських машин для виконання всього або майже всього комплексу робіт по вирощуванню соняшнику в кожному, навіть зубожілому підприємстві.

До недоліків соняшнику варто віднести неможливість сівби соняшнику на одному місці не раніше, ніж через 8 років внаслідок чого в структурі сівозміни він займає 10-12 % від загальної площі, хоча виводяться сорти, які можна сіяти через 2 роки.

Вирощування соняшнику завжди було традиційною галуззю сільськогосподарського виробництва і важливою складовою стратегії економічного розвитку держави. Одним з напрямів підвищення ефективності виробництва соняшнику є інтеграція української економіки до світового економічного простору, яка вимагає від вітчизняних компаній виробляти конкурентоспроможну високоліквідну продукцію, продавати й купувати товари за світовими цінами. Важливими складовими підвищення урожайності соняшнику є використання якісного насіння, застосування сівозмін, раціонального поєднання механічних і хімічних способів боротьби з бур'янами, науково обґрунтоване використання добрив, своєчасне збирання, очищення і сушіння насіння, раціональне комплектування машинних агрегатів та ефективне використання комплексів машин. Збільшення врожайності та якості насіння соняшнику повинне досягатися за допомогою підбору найкращих для даного регіону гібридів та створення найсприятливіших умов за прогресивними технологіями оптимальними нормами мінерального живлення та застосуванням зрошення. За умови підвищення урожайності соняшнику та досягнення високої його якості, Україна може стати безперечним світовим лідером з виробництва насіння соняшнику та продукції його переробки.

Література.

1. Аналітична довідка про роботу олійно-жирового комплексу України за 2013/14 МР // Олійно-жировий комплекс. – 2014. – № 3. – С. 6-14.
2. Бойко В.І. Зернове господарство: проблеми і напрями розвитку. / В.І. Бойко К., 2008
3. Двэйн Бэк. Новый поход к планированию и разработке севооборотов / Бэк Двэйн // Зерно. – 2012. – № 8. – С. 36-45.
4. Иванова Н.А. Эффективность виробництва товарного насіння соняшника / Н.А. Иванова // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 33-37.
5. Осадчук В. Виробництво та регулювання ринку насіння соняшнику і продуктів його переробки / Осадчук В. // Економіка України. – 2012. – № 12. – С. 72-75.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ПРИ ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

***ЮНАШ В.М., СТУДЕНТКА МАГІСТРАТУРИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Головним і беззаперечним показником успішної праці підприємства є економічна ефективність. На її стан впливає надзвичайно велика кількість факторів, проте є ті, які можна і потрібно контролювати, аби організація найдовше перебувала на стадії її розквіту.

Питанням розробки різноманітних методів покращення стану підприємств займається велика кількість вчених, саме тому сьогодні існує велика кількість майже досконалих моделей економічного розвитку. Однією з таких моделей стала інноваційно-інвестиційна модель розвитку економіки, адже інвестиції є головним і визначальним фактором економічного зростання. В основу вдалих інвестицій покладено ключові аспекти інвестиційної політики. Інвестиційна політика являє собою певний набір цілей і завдань, пріоритетів та напрямків та структуру і напрями використання інвестицій в економіці країни.

* Науковий керівник – Артеменко О.О., к.е.н., доцент